

Smädný svet

Svetoznámy francúzsky fotograf, reportér a environmentalista **Yann Arthus-Bertrand**, prezident nadácie Good Planet Foundation, ktorá je členom najvýznamnejšej mimovládnej organizácie v oblasti ochrany prírody na svete IUCN, prichádza po filme **Home** s novým 90-minútovým filmovým dokumentom **A Thirsty World (Smädný svet)**, venovaným vode. Film mal premiéru vo Francúzsku 20. marca 2012.

Verný svojej povesti na tejto ceste okolo sveta upriamuje pozornosť na jednu z najväčších výziev ľudského prežitia: vodu. Dnes, v kontexte nárastu svetovej populácie a negatívneho dosahu zmeny klímy, sa voda stáva jedným z najzávažnejších prírodných zdrojov na našej planéte. Dokument nakrúcal v 20 krajinách Európy, Afriky, Ázie a Ameriky. Odhaľuje tajomný, fascinujúci svet čerstvej vody prostredníctvom jediných leteckých snímkov ťažko dostupných regiónov, zriedkavo filmovaných, ako územie južného Sudánu alebo severného Konga. Divákovi tak umožňuje objaviť najkrajšie krajiny našej planéty, jazerá,

rieky a mokrade... Túto skutočnosť konfrontuje s každodennou tvrdou realitou ľudí, bojujúcich o prežitie, ktorí nemajú prístup k vode...

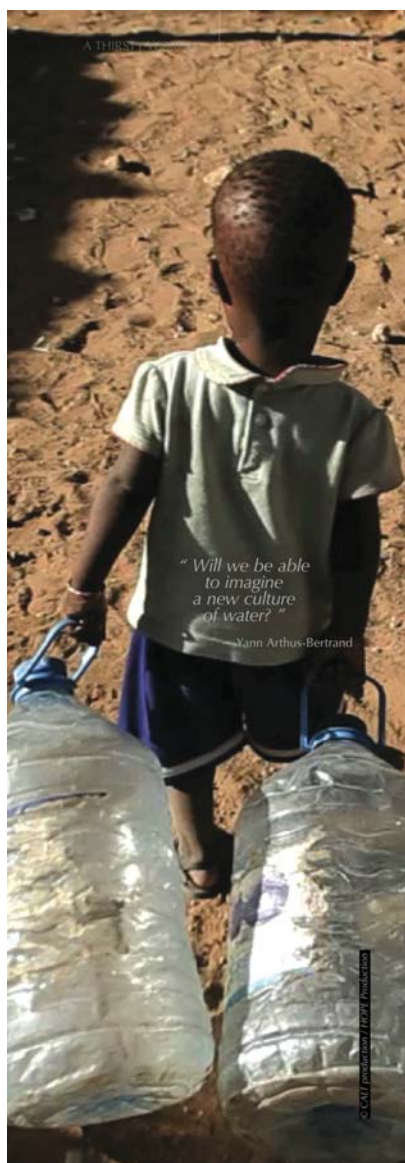
Vo filme vystupuje pastier zo severu Kene, ktorý hovorí, že zabil kvôli vode a že to urobí znova, žena tancujúca, keď voda konečne dorazí do jej dediny, vyslankyňa Spojených národov, ktorá vysvetľuje svoj boj za prístup k vode pre každého. Film je aj správou o nadšení, zapojení medzinárodne uznávaných osobností, ktoré pomáhajú riešiť problémy s vodou, pretože prístup k čistej pitnej vode je viac ako inokedy veľkou výzvou zajať.

Dnešný človek je prepojený s vodou úplne nečakaným spôsobom. Žijeme v predstave, že denne spotrebujeme niekoľko desiatok litrov vody, ale v skutočnosti je to niekoľko tisíc litrov. Táto voda pochádza z celého sveta. Ale kde je vlastne ukrytá? Ide o vodu, ktorá sa nachádza vo všetkom, čo skonzumujeme a spotrebujeme.

Voda a potravinová bezpečnosť boli hlavnou témou tohtoročného Svetového dňa vody pripadajúceho na 22. marec. V téme sa odráža dôležitá spojitosť medzi vodou a výrobou potravín, zároveň z nej vyvstávajú otázky o tom, ako v ďalších rokoch živiť čoraz početnejšiu populáciu vo svete s tými zdrojmi vody, ktoré sú k dispozícii. V súčasnosti je to už sedem miliárd ľudí. Generálna riaditeľka Organizácie Spojených národov pre vzdelanie, vedu a kultúru (UNESCO) Irina Boková v posolstve k Svetovému dňu vody uviedla: „Pri príležitosti tohtoročného Svetového dňa vody musíme všetci priznať, že medzi vodou a potravinovou bezpečnosťou existuje nepreniknuteľné spojoivo a z neho sa musí stať základný prvok pre trvalo udržateľný rozvoj.“ Potravinová bezpečnosť vo veľkej miere závisí od vody v zmysle kvality a kvantity. Na výrobu dostatočného množstva potravín je nevyhnutná prijateľne kvalitná voda. Zároveň však platí, že výroba potravín má negatívny dosah na kvalitu a trvalú udržateľnosť vodných zdrojov, poukázala Boková. Špecialisti varujú, že dopyt po vode bude neustále narastať. Niektoré krajiny sa už teraz blížia k minimálnej hranici zásob vodných zdrojov. Nedostatok kvalitnej vody znamená chudobu, zdravotné následky či predčasnú smrť. Desiatke chorôb na celom svete by sa dalo predchádzať lepším zásobovaním, očisťovaním, hygienou a dobrým spravovaním zdrojov vôd.

Problematicke vody a potravinovej bezpečnosti sa venovala aj celoslovenská konferencia v Banskej Bystrici s názvom *Dostatok vody a potravín*, ktorú k Svetovému dňu vody 2012 zorganizovalo Združenie zamestnávateľov vo vodnom hospodárstve na Slovensku v spolupráci s Asociáciou vodárenských spoločností. Hlavný hygienik SR Gabriel Šimko konštatoval, že Slovensko má dobré vlastné zdroje pitnej vody, aj keď existujú regionálne rozdiely. Celkovo je však možné povedať, že Slovensko je veľmi dobre pokryté sieťou verejných vodovodov a zásobovanie obyvateľstva je na veľmi dobrej úrovni. V každom prípade je nutné si chrániť všetky vodné zdroje – podzemné aj povrchové.

Zdroj: TASR

Fakty hovoria za všetko

Na výrobu 1,5 l fľaše minerálnej vody sú potrebné 3 l vody.
 Na vypestovanie 1 hlávky šalátu je potrebných 40 l vody.
 Aby ste si mohli vypiť svoju šálku kávy, spotrebuje sa 140 l vody.
 Na dopestovanie 1 kg rajčín treba 185 l vody.
 Na výrobu jednej bagety sa minie 330 l vody.
 Na výrobu 1 l vína sa spotrebuje 960 l vody.
 Na vypestovanie 1 kg jablák je potrebných 1 000 l vody.
 Vyprodukovanie 1 l mlieka si vyžaduje 1 100 l vody.
 Na výrobu 1 kg cestovín sa minie 1 900 l vody.
 Vypestovanie 1 kg ryže si vyžaduje 3 400 l vody.
 Na výrobu 1 džínsov sa spotrebuje 11 000 l vody.

Vyprodukovanie 1 kg hovädziny si vyžaduje 15 000 l vody. Táto voda sa spotrebuje na vypestovanie obilnín, ktoré skonzumuje hovädzí dobytok.

Štvorčlenná európska rodina spotrebuje za týždeň 140 000 l vody. Dosť na to, aby sa naplnila mestská plaváreň.

Náš životný štýl, cestovanie, záľuby, to všetko spolu spôsobuje neustály rast našich požiadaviek na vodu. Nárast je taký veľký, že niekedy presahuje možnosti, ktoré nám dáva príroda.

Viac než miliarda ľudí (stále) pociťuje zúfalý nedostatok vody.

Až 90 % znečistenej vody sa vracia späť do prírody bez zbavenia nečistôt.

Kontaminovaná voda (stále) zabíja denne viac než 4 000 detí.

Dostatok vody, ktorá zabezpečuje nasýtenie ľudí, je šťastím.

Zdroj: www.goodplanet.org/en/water/

Ing. Michaela Mrázová

Pomáhame ropuchám

Jar ako ročné obdobie vnímame asi najintenzívnejšie, ľudia aj príroda.

So žiakmi Základnej školy na Hlbokej ulici v Bratislave sme sa vybrali do lokality Železnej Studienky. Naším cieľom bolo pomôcť ropuchám pri ich jarnej migrácii. Žiaci vedia, že žaby patria medzi obojživelníky, čiže časť ich vývinu je viazaná na vodu a časť na súš. Preto sa na jar snažia dostať sa do jazierok a naklásať tam vajíčka, z ktorých sa časom vyľiahnu žubrienky a neskôr malé žabky.

Prečo im vlastne pomáhame? Terén na Železnej Studienke nie je až taký ideálny pre žaby, ako sa zdá na prvý pohľad. Ropuchy zimujú vo svahoch, zahrabané v zemi. Na jar, keď sa oteplí, vyliezajú a snažia sa dostať do jazera. Lenže po zime sú pomerne pomalé, nemajú ešte dosť energie. Častokrát sa stane, že samček, aby si zabezpečil potomstvo, sa pri prvej príležitosti „nalepiť“ na samičku a tá sa stáva ešte nemotornejšia. Obrovské nebezpečenstvo im hrozí na ceste, kde je síce v tomto migračnom čase premávka áut obmedzená, no napriek tomu mnohé skončia pod kolesami.

Členovia bratislavskej ochranskej skupiny Miniopiterus (ZO SZOPK) spolu s dobrovoľníkmi tento rok už po 27. raz stavali pre záchranu žiab zábrany nad cestou. Žaby tieto zábrany nepreskočia, len čakajú, kým im niekto pomôže. Deti najprv s trošku neopodstatneným odporom a s odstupom ich pozorujú, no nakoniec sa im zapáčia natoľko, žeby si ich chceli vziať aj domov. Zvlášť sa do vedierok dávajú samčekovia, zvlášť samičky a zvlášť páriky. Keď sú vedierka plné, žaby sa vypustia do jazierok a po ich letargii nie je ani stopy.

Po pár dňoch sa môžeme prísť pozrieť k jazierkam a zbadáme húfy vajíčok (skokanie) alebo dlhé reťaze (ropušie). Na májovej prechádzke už uvidíme stovky malých žubrienok, z ktorých v lete budú už malé žabky.

Aktivity v prírode majú žiaci veľmi radi. Okrem toho, že zmena prostredia je pre nich prospešná, dokážu priamo v teréne lepšie pochopiť a osvojiť si fungovanie a vzťahy v prírode.

Lucia Tahotná

ZŠ Hlboká cesta 4, Bratislava

Žaby bezpečne prenesené vo vedierkach a vypustené do najbližšieho jazierka

Našťastie zábrany zastavia žaby vo svojom putovaní do jazierok, inak by skončili pod kolesami áut. Pri zábranách ich deti ľahko môžu vziať a bezpečne preniesť vo vedierkach do vody